

*Алкаді М. С. А.,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри східної філології
Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*

ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ АРАБСЬКОГО ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА (У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ АРАБІСТІВ В УКРАЇНІ)

Анотація. У статті проаналізовано проблеми, які постають перед викладачами арабської мови в процесі вивчення лінгвокраїнознавства студентами-початківцями (майбутніми арабістами) і запропоновано шляхи їх вирішення. Крім цього, звертається особлива увага на необхідність створення навчального посібника з арабського країнознавства, розглядаються проблеми зі структурою та модульними блоками, якими він має бути представлений.

У майбутніх перекладачів необхідно розвивати соціокультурні компетенції, що дозволяють їм надалі бути рівноправними партнерами міжкультурного спілкування арабською мовою у професійній, соціально-побутовій і культурній сферах. Для цього потрібні елементи лінгвокраїнознавчого характеру.

Ми вважаємо, що головне-взаємопов'язане вивчення мови і культури, адже важливо формувати не лише мовну, а і лінгвокультурну компетенцію.

Сучасна розмовна арабська розпадається на безліч діалектів. Культурі та діалекту якої країни віддати перевагу під час вивчення лінгвокраїнознавства? Як вийти зі складної ситуації? Як укласти посібник з вивчення арабського краєзнавства та об'єднати в ньому величезну кількість матеріалу? У кожного викладача свої способи досягнення поставленої мети. Найважливіше, щоб у результаті вивчення курсу студент опанував країнознавчу, історичну, економічну та політичну лексику, знав географічне положення, природу, клімат великих арабських країн, їхню національну символіку та державний устрій, основні етапи історичного розвитку, а також розумів традиції та звичаї арабського народу та його культуру, особливості менталітету.

Дослідження в галузі методики викладання іноземних мов в Україні засвідчили, що підготовка спеціалістів-арабістів не може існувати без включення лінгвокраїнознавчого аспекту в процес навчання.

Ключові слова: арабська мова, лінгвокраїнознавство, перекладач-арабіст, діалектна лексика, посібник.

Постановка проблеми. Підготовка спеціалістів-арабістів не може існувати без включення лінгвокраїнознавчого аспекту в процес навчання. Недостатня кількість навчального матеріалу та проблеми зі структурою навчального посібника з арабського краєзнавства та модульними блоками, якими він має бути представлений, призводять до ускладнення процесу підготовки перекладачів-арабістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема лінгвокраїнознавства неодноразово була об'єктом наукових досліджень. В історії мовознавчих студій особливо поміт-

ними є праці Верещагіна Є.М., Нікітіна О.А., Прохорова Ю.Є., Пасова Є.І., Вежицької А.О. та інших авторів.

Метою даної статті є висвітлення основних нагальних завдань, що стоять перед викладачами арабської мови в процесі викладання лінгвокраїнознавства, та можливі шляхи їх вирішення. Крім того, розглядаються проблеми структури навчального посібника з арабського краєзнавства та його модульних блоків.

Виклад основного матеріалу. У світі існує велика кількість мов, і вільного володіння лише рідною мовою недостатньо. Цьому є логічне пояснення: глобалізація та активна міграція населення по всій земній кулі. Не зайвим буде згадати висловлювання: «Скільки мов ти знаєш, стільки разів ти людина» (Й.-В. Гете). Нині вже нікого не здивуєш знанням однієї іноземної мови. Щоб бути грамотним, успішним і сучасним, потрібно більше знати, краще розмовляти, стати поліглотом. Для початку досить буде вивчити хоча б одну іноземну мову. Білінгвісти вміють контактувати з носіями мови при виїзді за кордон, глибше проникати у події не лише окремо взятої країни, а кількох країн або цілих регіонів, на відміну від людей, які заледве розмовляють навіть рідною українською мовою.

З кожним роком вивчення саме східних мов стає все більш популярним. Яскравим представником цієї групи мов є арабська. Українські університети відчиняють свої двері абітурієнтам, які прагнуть вивчати арабську мову і стати професійними перекладачами-арабістами.

Переклад виступає засобом не лише міжмовної, а й міжкультурної комунікації (осягаючи чужу мову, майбутній арабіст осягає новий світ та його культуру). Отже, він повинен розуміти, що для повноцінного володіння нормами міжкультурного взаєморозуміння, крім знання мов навіть на рівні білінгвізму, необхідно ще мати чітке уявлення про норми, правила, традиції, звичаї іншого культурного середовища, бо цей процес є «адекватним порозумінням двох учасників комунікативного акту, що належать до різних національних культур» [1, с. 181]. Почавши вивчення арабської мови як іноземної, майбутні арабісти відкривають таємну завісу в чужий, не схожий на європейський, світ культури та мови, намагаються осмислити та зрозуміти особливості менталітету цієї мовної спільноти, знайомляться з її традиціями та сукупністю специфічних для даної культури цінностей, установок та поведінкових норм. І це лише початок шляху, це Потьомкінські сходи, пройшовши їх крок за кроком, студенти-початківці стають білінгвами.

Вивчення арабської мови включає різні аспекти. Усі вони є важливими під час планування та підготовки матеріалів до занять. Пропоную розглянути проблеми лінгвокраїнознавства при викладанні арабської мови.

Чому саме лінгвокраїнознавство є важливою складовою вивчення арабської мови? Лінгвокраїнознавство ставить своєю метою вивчення мовних одиниць, які найбільш яскраво відображають національні особливості культури народу, – носія мови та середовище його існування [2, с. 58]. З одного боку, лінгвокраїнознавство включає в себе вивчення мови, а з іншого – дає певні відомості про країни арабського світу. Особливо ці знання актуальні для студентів-перекладачів. У них необхідно виробити перекладацькі компетенції, засновані на знаннях термінології та багатого словникового запасу, розвивати соціокультурні компетенції, що дозволяють їм у надалі бути рівноправними партнерами міжкультурного спілкування арабською мовою у професійній, соціально-побутовій і культурній сферах. Для цього потрібні елементи лінгвокраїнознавчого характеру. Вони потрібні передусім для більш комплексного оволодіння мовою, забезпечують вирішення головної проблеми перекладознавства – адекватного розуміння тексту. Саме лінгвокраїнознавчий матеріал виступає лінгвістичною основою перекладу.

Для того, щоб перекладати, потрібно, перш за все, повністю зрозуміти іншомовний текст із усіма нюансами значення, включаючи підтекст, алюзії, натяки, а вже потім добирати відповідні еквіваленти у мові перекладу, незнання яких призводить до труднощів у спілкуванні іноземною мовою і, зрештою, до зниження комунікативної компетенції [3, с. 101]. Допомогти досягнути високого рівня володіння арабською мовою своїми студентами – головна мета викладача-арабіста.

Відсутність у студентів достатньої інформації про країни арабського світу призводить до збіднення словникового запасу, через що вони не в змозі написати навіть декілька простих речень з арабського краєзнавства. Майбутні арабісти нерідко стикаються з безліччю слів, про які не мають жодного уявлення, тому що у навчальних посібниках мало приділяється уваги краєзнавчому матеріалу (основна причина – ледве вистачає часу на мовний пласт). Щодо формування країнознавчої компетенції – шляхів вирішення безліч, і ми зупинимося на них більш детально, але спочатку хочеться звернути особливу увагу ще на одне важливе питання: наскільки необхідне поряд з літературною лексику вивчення народнорозмовних слів і виразів?

Арабській мові властива диглосія, тобто співіснування двох варіантів однієї мови – літературної та діалектної, розділених функціонально, соціально та ситуативно. Майбутні професійні перекладачі повинні ще у стінах вузу компетентно опанувати обидві форми арабської мови (як літературну, так і діалектну), і це очевидно. Говорячи про «арабську ментальність», слід завжди виходити із загального постулату про те, що «сугестивна структура мовної особистості арабофону включає два рівні мовної картини світу. Перша базується на природно набутій («материнській») повсякденно-розмовній (діалектній) формі арабської мови з відповідним регіональним забарвленням («египетським», «іракським», «алжирським» тощо), а друга – на набутій шляхом навчання книжково-літературній письмовій формі [3, с. 104]. Якщо ще у кінці минулого століття необхідність вивчення розмовної мови була не настільки актуальною, то нині картина змінилася. На користь вивчення діалектної арабської мови свідчить те, що у наш час

спостерігається ситуація, коли супутникові телеканали починають практично змагатися один з одним щодо використання у більшому обсязі мовлення місцевими діалектами, які істотно відрізняються один від одного у різних куточках арабського світу. Доходить до того, що навіть політичні новини передають на діалектах. Вони широко використовуються і в перекладах іноземних серіалів. У сучасній арабській пресі автори також дедалі частіше вдаються до використання місцевих діалектів.

Проблема відображення фактів народно-розмовної мови постає також перед упорядниками двомовних словників (якщо одна з мов – арабська). Водночас постає нагайна необхідність розробки спеціальних словників для кожного діалекту. Таким є «Арабско-русский словарь сирийского диалекта», укладений М. Ель-Масарані та В.С. Сегалем. На жаль, на цьому список подібних словників закінчується. Немає навіть повного тематичного словника арабської та української мов.

При укладанні словника арабської літературної мови можливі різні підходи до проблеми двомовності. Правильним, на мій погляд, шляхом вирішення цієї проблеми пішов Х.К. Баранов, зазначивши, що включення подібних слів у словик цілком виправданим: «Лексичні одиниці народно-розмовних мов рясно зустрічаються у діалогах літературних творів; цілком розмовними мовами створюється більшість драматичних творів, сценаріїв, пісень тощо» [4, с. 191].

Викладання арабської мови в лінгвокраїнознавчому аспекті практикується давно, перестало бути нововведенням та має свої особливості. Необхідність лінгвокраїнознавства як аспекту навчання цілком виправдана. Багато явищ мови і культури, їх національна своєрідність настільки самобутні, що не можуть бути розкриті і описані без порівняння з якоюсь іншою культурно-мовною спільністю. Такі матеріали надають величезну допомогу викладачу. Проте перед тим, як стати надбанням учня, країнознавська інформація препарується викладачем з урахуванням національної приналежності учнів, цілей і завдань навчання, етапу навчання, рівня мовної та суспільно-освітньої підготовки учнів, їх інтересів та інших факторів [5, с. 15].

Така наукова дисципліна, як арабське лінгвокраїнознавство, міцно посіла своє місце серед інших дисциплін, що входять до плану підготовки перекладачів-арабістів на кафедрах східної філології в усіх університетах України. Цікавим фактом є те, що назва цієї дисципліни у різних країнах не збігається. У Німеччині це «Культурознавство» (Kulturkunde), у Росії – «Країнознавство» (Страноведение), у Франції – «Мова і цивілізація» (langue et civilisation), в американських вузах існують курси «Мова та територія» (Language and Area). В арабських закладах вищої освіти зустрічаємо назву «Знайомство з історією та культурою» (خبرأتلاو ففاقثبل ففرعم). Існує багато варіантів назв, але від цього суть не змінюється: ця навчальна дисципліна дає нам різноманітні відомості про країну мови, що вивчається. З цих позицій поняття «краєзнавство» включає в себе комплексне історичне та культурологічне знання, дає уявлення про найважливіші поняття і явища, пов'язані з географією, історією, політикою, культурою країни, повсякденним життям і традиціями народу, його культурними цінностями, правилами вербальної та невербальної поведінки, значення «знаків» культури в країні мови, що вивчається [6, с. 198].

За традиційного підходу до вивчення іноземних мов головний зміст викладання полягав у читанні текстів іноземною мовою. Тематика побутового спілкування була представлена

тими самими текстами, що стосуються предметів повсякденного спілкування. Зараз викладання арабської мови сприймається саме як засіб повсякденного спілкування з носіями східної культури. Проблеми виникають переважно під час навчання активним видам мовної діяльності, тобто навчання говоріння і письма. Існують фактори, які впливають на вивчення арабської мови: мислення та менталітет носіїв мови, що отримало відображення в мові, наявність жаргонів, що використовуються в різних соціальних групах, а також діалектів. Рідко можна зустріти носія мови, що говорить «правильною» мовою, яку ми чуємо в звукозаписах до уроків. Вивчення культурного компонента слів є важливою умовою успішного оволодіння арабською мовою і потребує нових методів викладання та використання принципово нових навчальних матеріалів, за допомогою яких можна навчити майбутніх арабістів на однаково рівні перекладати і спілкуватися.

На заняттях з практичного курсу арабської мови потрібно докладніше зупинитися на описі побуту, дозволя, культурного та релігійного виховання, виявити потенційні сфери конфліктних ситуацій, що супроводжуються агресивно-обсценною промовою. Потрібно описати канони мовної поведінки арабфонів, ідентифікувати засоби комунікації, здатні викликати лінгвістичний чи культурологічний шок. Необхідність цього виникла через недостатню кількість країнознавчого матеріалу у підручниках.

Як показує практика, найбільший ефект при вивченні арабської мови досягається при поєднанні граматики, лексики, правопису арабської мови з інформацією про країну, її культуру, історію, політику, звичаї та традиції. У зв'язку з цим напрошується логічний висновок щодо необхідності створення навчального посібника з арабського краєзнавства. Ось тут і починається найскладніше і найцікавіше. З'являються проблеми зі структурою навчального посібника та модульними блоками, якими він має бути представлений. На арену виходить необхідність вивчення відомостей не про одну окремо взяту країну, а про багато арабськомовних країн, кожна з яких заслуговує на свою частку уваги і має свою неповторну й багату історію. Йдеться про процес ознайомлення з арабською культурою та побутом таких країн, як Ірак, Сирія, Ліван, Йорданія, Кувейт, Саудівській Аравія, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Ємен, Єгипет, Судан, Лівія, Туніс, Алжир, Марокко та інші. Зміст країнознавчих матеріалів має певну новизну, зокрема, загальні відомості про освітні установи, державний устрій, про різні організації країн мови або про особливості мовної поведінки та етикету.

Сучасна розмовна арабська розпадається на безліч різних діалектів, які в свою чергу діляться на дві великі групи: східну (машрикську), що складається з чотирьох підгруп – месопотамської, аравійської, центрально-арабської та єгипетсько-суданської, – і західну (магрибську, або північноафриканську). Не зайвим буде видання лінгвокультурологічних словників регіональних арабських діалектних мов (вони матимуть істотне значення для художньо-літературної, навчально-методичної та перекладацької діяльності).

Культурі та діалекту якої країни віддати перевагу? Як вийти із ситуації, що склалася? Як скласти посібник з вивчення арабського краєзнавства та об'єднати в ньому величезну кількість матеріалу? Як взагалі викладати цей предмет? У кожного викладача свої способи досягнення поставленої мети.

Найголовніше, щоб у результаті вивчення курсу студент знав краєзнавчу, історичну, економічну та політичну лексику, географічне положення, природу, клімат великих арабських країн, їхню національну символіку та державний устрій, основні етапи історичного розвитку, а також розуміти традиції та звичаї цього народу та його культуру, особливості менталітету. Цього можна досягти завдяки спеціальному комплексу вправ.

Характер викладу матеріалу у посібнику повинен визначитися тим, що українські студенти ще не мають достатнього лексичного запасу в галузі краєзнавства та володіють обмеженим набором конструкцій. У процесі викладання курсу матеріал поступово ускладнюється і наближається до звичайних стандартів. Кожна тема посібника повинна містити навчальні тексти в адаптованому вигляді з урахуванням наявного у студентів лексичного запасу та нових слів, які мають бути засвоєні студентами; комплекс питань та письмових завдань, включаючи завдання для самостійної роботи студентів. Найбільш цікавим для тих, хто навчається, і для тих, хто навчає, є матеріал, який дає можливість акцентувати увагу на лінгвокраїнознавчому аспекті.

Кожен урок арабської мови – це перехрестя культур, це практика міжкультурної комунікації, тому що кожне слово відбиває арабський світ і його культуру. Ми вважаємо, що в процесі навчання викладачі арабської мови повинні використовувати різні види коментарів країнознавчого характеру і тим самим знайомити учнів з культурою мови. На етапі читання пропонуємо використовувати адаптовані тексти та навчальні художні тексти описового та оповідального характеру. Додатковий матеріал для домашнього читання слід давати з книг, що містять краєзнавчий матеріал. На етапі аудіювання також пропонуємо використовувати адаптовані тексти-повідомлення краєзнавчої тематики, текст-монолог пояснювального типу з елементами опису, оповідання суспільно-політичного характеру, тексти-радіопередачі та телебачення. Для цього на початку кожного заняття з практичного курсу арабської мови пропонуємо виділяти 5 або 10 хвилин (залежно від рівня групи). Такий початок полегшує сприйняття нового матеріалу, його основна функція – аналіз лексичного та граматичного матеріалу, який буде опрацьовано на даному занятті і може викликати труднощі у студентів. Матеріали використовуються для занурення в мовне середовище. У процесі роботи використовуються різноманітні тексти, мікротексти, прислів'я, приказки, скоромовки, вірші тощо. Це сприяє формуванню країнознавчої компетенції. Найбільш цікавими в цьому плані є прислів'я та приказки. Вони мають закінчену смислову форму, відображають як мовні явища, що вивчаються, так і колективний досвід народу, його національну культуру, відображають картину світу носіїв арабської мови, відкривають традиції, особливості менталітету. Наприклад:

Кохання не птах, який можна втримати в клітці.

رَطَمَ الْبَابَ أَحْسَنَ لِمَنْ عَالَ الْبَابُ مَا عَالَ

Вчений без практики, що хмара без дощу.

لَا إِجْلَالَ لِمَنْ يَتَّقِي نَوْمَ رَيْخٍ لِقَائِ الْغُلَاظِ

Дай йому палець - руку по лікоть відкусить.

فَنَيْ نَأْدِيرِي نَأْفَقْمُحَالًا فَتَدَاصُّمُوكَايَا

Серце бачить раніше очей.

ءَأَنْشَبْتُسْإِقْدَعَاقِلُكُلِّ

Мавпа в очах у матері – газаль.

لَأَزْغَمُ نِي عِيفَ دَرَقِلَا

Популярною текстовою формою є вірш, за допомогою якого можна вивчати норми мовного етикету. Візьмемо як приклад вірш (касида) відомого арабського поета аль-Волід ібн Убейдалла аль-Бухтарі «Опис весни» (عربي لافصو). Цього поета я назвав би арабським Єсенінім.

أحاض الخاتمي قُلِّطْ لِعَيْبِ بِلْ أَلْفَتَا
أَمْلِكْتَنِي نَأْضِدَاكَ يَتَحَنُّنْ جَلَا نَم
يَجْذُلَا قِضْ سَغْ يَفْ زُورُونَ لَأَنْبَنَ ذَقُو
أَهُونَ سَمَّ أَلْبَانِكْ دُرُؤْ لِي أَوْ

З цією ж метою використовуються цитати, адже арабська культура має довгу та багату історію та мудрість, виражену у численних висловлюваннях. Цитати дозволяють висловити думку точніше, інформативніше, емоційніше. Наведемо приклади деяких висловлювань:

Живи сьогодні, забудь про завтрашній день

دَغْلَا يَسْنَاو مَوِي لَأَشِي

Вночі всі кішки сірі

تَيْصِلْ لَصْر طَطَّقْ لَكَ لَيْلَا يَف

Будь собою

تَنَا أَمَكْ نَكْ

Виправдання завжди перемішані з брехнею

بِذَكَ لَبْ جُوزَمْ يَرْبِتْ لَأَضَعَبْ

Нікому не довіряй.

أَقْلَطَمْ قَثْتَا لْ

Звернімо увагу на те, що специфіка освіти, яку здобуває студент, дозволяє аргументувати вибір тієї чи іншої тематики.

За допомогою чого ще можна вивчати арабську культуру? Що включає в себе лінгвокраїнознавчий аспект? Це аудіоматеріали (радіопередачі, пісні), відеоматеріали (фільми, ток-шоу). На особливу увагу заслуговує пісня. Наявність мелодії активізує мимовільне запам'ятовування самого тексту та значно збагачує словниковий запас. Рекомендуємо пісні з нехитрим змістом. Наприклад, пісня автора та виконавця Саїд Маккаві «Земля розмовляє арабською»

(يبرع ملكتتب ضرألا)

هالصل نهل رجفلا نا هلا لوقو .. يبرع ملكتتب ضرألا

ضرألا .. ضرألا .. ضرألا هالا كاعم شلوطتام

نيطحنمو ... يبرع ملكتتب ضرألا ... يبرع ملكتتب ضرألا

نيطكلصل أو هيملكصل ... نيطسلف سدق يلع در

Таким чином, ретельний відбір матеріалу сприяє формуванню та розвитку країнознавчої компетенції.

На наш погляд, бажано, щоб кожен студент на додачу до загальної робочої програми досконало вивчив одну арабську країну, її культуру, традиції, особливості та, найголовніше, – діалект цього регіону; за період навчання став спеціалістом (на даному етапі враховується бажання студента, незалежно від того, чим це обумовлено: прагненням працювати в цій країні, чи просто інтересом до неї). На одному з аудиторних занять з лінгвокраїнознавства не зайвим буде провести семінар, до якого кожен студент підготує повідомлення і ознайомить з ними своїх одногрупників. Заняття, на яких використовуються лінгвокраїнознавчі матеріали, часто викликають у студентів бажання самостійно глибше вивчити ту чи іншу країну навіть без підказки викладача. Саме країнознавство є опорою мотивації студентів до вивчення арабської мови, стимулює інтерес до неї та урізноманітнює складний освітній процес.

Кожне арабське слово відображає культуру, за кожним словом стоїть суб'єктивне, обумовлене лише цією мовною культурою, своєрідне враження про навколишній світ.

Поліпшення викладання арабської мови та нові методи допоможуть студентам не тільки розуміти, опанувати мовні знання, навички та вміння, а пізнавати культуру того народу, мову якого вивчають, у нашому випадку – арабську культуру. Між викладанням арабської мови і культурним компонентом необхідно створити тісний зв'язок. Важливим показником є різноправна культурна взаємодія представників різних лінгвокультурних спільностей з урахуванням їх самобутності і своєрідності, що призводить до необхідності виявлення як загальнолюдського, так і національного на основі порівняння арабської і української культур.

На жаль, лінгвокраїнознавство не входить до обов'язкових компонентів освітньої програми нашого університету, але є вибірковою дисципліною, вона розрахована на 120 навчальних годин (ТНУ ім. В.І. Вернадського). З них аудиторних лише 20. Якщо при вивченні інших іноземних мов цього, можливо, досить, то у випадку з арабською мовою все не так просто. Таку специфіку потрібно враховувати під час зіставлення освітньої програми з підготовки бакалаврів за спеціальностями «Східні мови та літератури. (переклад включно). Перша – арабська» та «Мова і література (арабська)» і за можливості збільшити хоча б кількість аудиторних годин, відведених на вивчення даної дисципліни.

Висновки і пропозиції. Сучасне викладання іноземної мови неможливе без прищеплення учням іншомовної культури. Дослідження в галузі методики викладання іноземних мов засвідчили, що підготовка спеціалістів-арабістів не може існувати без включення лінгвокраїнознавчого аспекту в процес навчання. Вивчення мови та культури через мову висуває на перший план необхідність оволодіння краєзнавчою компетенцією, яка забезпечує певний рівень навичок та умінь. На відміну від методики викладання, орієнтованої на теоретичне знання іноземної мови, більш пов'язане з граматичною побудовою письмового тексту, лінгвокраїнознавство орієнтується на вивчення соціальних структур та одиниць, що лежать в основі будь-якої національної культури.

Що поєднує людей? Мова? Культура? Держава? Як визначити поняття держави? І в чому полягає культура? Це ті основні питання, на які викладачі спробують разом зі студентами знайти відповіді на уроках дисципліни «Лінгвокраїнознавство».

Література:

1. Верещагин Е. М. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. М.: Русский язык, 1990. 251 с.
2. Бобкова Л. В. Страноведение как форма привития интереса к изучению иностранного языка. *Иностранные языки в школе*. 2009. № 5. С. 30–36.
3. Мишкурин Э.Н. Типология диалектного и литературного грамматического строя современного арабского языка: монография. М.: ФЛИНТА, 2022. 432 с.
4. Ушаков В.Д. Русско-арабский словарь. Сост. В.М. Борисов. Под ред. В.М. Белкина. М.: «Советская энциклопедия», 1967, 1120 с.
5. Томахин Г. Д. Теоретические основы лингвострановедения. М., 1991. С. 15–16.
6. Щербаков В.И. Проблема повышения качества языковой подготовки иностранных студентов. – Инновации и традиции в языковой подготовке иностранных студентов. / Материалы международного научно-практического семинара 15 декабря 2016 года. Х.: ХНУСА, 2016. С. 197–200.

Alkali M. S. A. Problems of studying Arabic linguistics (in the process of training Arabists in Ukraine)

Summary. The article analyzes the problems faced by teachers of the Arabic language in the process of studying linguistic and regional studies by beginner students (future Arabists) and suggests ways to solve them. In addition, special attention is paid to the need to create a textbook on Arabic regional studies, problems with the structure and modular blocks, which should be presented, are considered.

Future translators need to develop socio-cultural competencies that allow them to be equal partners in intercultural communication in the Arabic language in the professional, social, every day and cultural spheres. For this, elements of linguistic and regional studies are needed.

We believe that the main thing is the interconnected study of language and culture, because it is important to form not only language, but also linguistic and cultural competence.

Modern spoken Arabic is divided into many dialects. Which country's culture and dialect should be preferred when studying linguistics? How to get out of a difficult situation? How to put together a guide to the study of Arabic local history and combine a huge amount of material in it? Each teacher has his own ways of achieving the goal. The most important thing is that as a result of studying the course, the student will master the country studies, historical, economic and political vocabulary, know the geographical location, nature, climate of the large Arab countries, their national symbols and state system, the main stages of historical development, as well as understand the traditions and customs of the Arab people and its culture, peculiarities of mentality.

Research in the field of foreign language teaching methods in Ukraine has proven that the training of Arab specialists cannot exist without the inclusion of a linguistic and regional aspect in the training process.

Key words: Arabic language, linguistic and regional studies, translator – Arabist, dialect vocabulary, manual.